

**DYREKTYWY ANTYDYSKRYMINACYJNE
2000/43/WE I 2000/78/WE
W PRAKTYCE**

**Rola sędziego krajowego i procedura
trybu prejudycjalnego**

Trewir, 17 listopada 2009

Rola sędziego krajowego

- Zapewnienie ochrony uprawnień przyznanych przez prawo wspólnotowe i skuteczności prawa wspólnotowemu przez
 - Kontrolę sposobu wdrożenia aktów prawa pochodnego
 - Wykładnię prawspólnotową / zorientowaną na dyrektywę
 - Odmowę zastosowania
 - Wymierzenie stosownych sankcji

Charakterystyka i funkcje procedury wydawania orzeczeń wstępnych

- ETS uważa sądy krajowe za partnerów
- zapewnienie jednolitej interpretacji prawa wspólnotowego (166/73, Rheinmühlen, para. 2-3)
- Postępowanie nie charakteryzuje się hierarchiczną zależnością, lecz kooperacją, której celem jest umożliwienie sądowi krajowemu rozstrzygnięcie sprawy (16/65, *Schwarze*)
- środek ochrony praw, które przysługują adresatom na podstawie prawa wspólnotowego

- ETS nie ocenia powodów dla których sąd krajowy uważa, iż potrzebuje wykładni przepisów prawa wspólnotowego w danej sprawie.
- Zadaniem ETS jest dokonanie wykładni prawa wspólnotowego.
- Rolą sądu krajowego jest zastosowanie tej wykładni w postępowaniu głównym (5/77 Tedeschi/Denkavit, par 17-20)

Forma pytania

- Sąd krajowy określa treść i liczbę pytań oraz ich przedmiot.
- Pytanie powinno być sformułowane w sposób tak jasny i precyzyjny, jak to możliwe.
- musi zawierać uzasadnienie, zwięzłe, ale na tyle kompletne, aby umożliwić Trybunałowi oraz tym, którym decyzja ma być notyfikowana (państwa członkowskie, Komisja, a także w pewnych wypadkach Rada i PE), jasne zrozumienie kontekstu faktycznego i prawnego głównego postępowania.

Treść

We wniosku przesyłanym do ETS należy podać:

- fakty istotne dla zrozumienia znaczenia prawnego głównego postępowania,
- regulacje prawne mogące mieć zastosowanie,
- przyczyny, które skłoniły sąd krajowy do wniesienia pytania do Trybunału,
- w razie potrzeby streszczenie argumentów stron.

Do pytania należy dołączyć kopię dokumentów niezbędnych do należytego zrozumienia sprawy, w szczególności tekst przepisów krajowych znajdujących zastosowanie w sprawie.

Brak związania brzmieniem pytania

- ETS nie odrzuca pytań niejasnych lub niezrozumiałych albo zawierających niedoskonałe prawnie sformułowania
- Trybunał jest władny „*wybrać z całości materiałów przedstawionych przez sąd krajowy, a w szczególności z przedstawionych w odesłaniu podstaw orzekania, te elementy prawa Wspólnot, które odnosząc się do przedmiotu sporu, wymagają interpretacji lub zależności od przypadku oszacowania ich ważności*” – C083/78 Gips Marketing Board

Interpretacja norm prawa wspólnotowego nie wymienionych w pytaniu

- przedłożenie pytania jest dopuszczalne także wtedy, gdy nie określa ono żadnej normy prawa wspólnotowego, nie domaga się jego wykładni, czy sprawdzianu ważności, o ile tylko przekazanych dokumentów i ewentualnych pytań dodatkowych do przedkładającego sądu krajowego lub stron, Trybunał jest w stanie zidentyfikować potrzebę interpretacji istotnych norm wspólnotowych (C-141-143/81, Holdijk).

Wysyłka

- Decyzja zawierająca pytanie oraz odpowiednie dokumenty powinny zostać przesłane listem poleconym bezpośrednio do Trybunału (list ten ma być zaadresowany na Sekretarza Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (Registry of the Court of Justice of the European Communities, L-2925 Luxembourg, tel. 352-43031)).
- Kancelaria Trybunału pozostaje w kontakcie z sądem krajowym do momentu wydania orzeczenia i przesyła kopie różnych dokumentów (pisemnych uwag, Raportu z rozprawy, opinii Rzecznika Generalnego).

Sprawa wspólnotowa

- Korzysta się z jednej ze swobód i dochodzi do jej ograniczenia
- Powołuje się na instytucję obywatelstwa
- Przepisy krajowe implementują dyrektywę
- Przepisy krajowe służą dochodzeniu roszczeń opartych na prawie wspólnotowym
- Wraca się do państwa macierzystego
- Stosuje się zasady ogólne prawa WE

C-273/97 Angela Maria Sirdar przeciwko The Army Board & Secretary of State for Defence

- Sirdar, zatrudniona jako kucharka w Królewskiej Artylerii została wytypowana do zwolnienia z powodu redukcji kosztów osobowych.
- Zaproponowano jej przeniesienie na takie samo stanowisko w piechocie morskiej.
- gdy władze wojskowe odkryły, że jest ona kobietą, ofertę wycofano z wyjaśnieniem, że została wystosowana w wyniku pomyłki, gdyż do Piechoty Morskiej przyjmowani są tylko mężczyźni.
- każdy żołnierz piechoty, niezależnie od stopnia i specjalizacji, powinien być zdolny do walki w jednostce do zadań specjalnych (ang. *commando*). Obowiązek walki dotyczył wszystkich, łącznie z kucharzami.

C-285/98 Tanja Kreil przeciwko Bundesrepublik Deutschland

- Zgodnie z art. 12a ust. 4 Konstytucji niemieckiej kobiety nie mogły w żadnym wypadku służyć w uzbrojonych jednostkach wojskowych. Przepisy ustawowe precyzowały, że w armii mogły być one zatrudnione jedynie na stanowiskach związanych z ochroną zdrowia i w zespołach muzycznych.
- W roku 1996 Tanja Kreil, z wykształcenia elektronik, złożyła podanie o odbycie ochotniczej służby w armii niemieckiej, wnosząc o przydzielenie obowiązków w zakresie konserwowania broni elektronicznej.

Sposób formułowania pytań

I UK 344/08

Czy art. 45 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 [...] należy interpretować w taki sposób, że właściwa instytucja państwa członkowskiego jest zobowiązana - stwierdzając niespełnienie przez pracownika warunku posiadania okresu ubezpieczenia ukończonego w tym państwie w wymiarze wystarczającym do nabycia prawa do emerytury zgodnie z jego ustawodawstwem - uwzględnić okres ubezpieczenia ukończony w innym państwie członkowskim, w ten sposób, że powinna obliczyć ponownie okres ubezpieczenia, od którego zależy nabycie prawa, stosując regułę wynikającą z prawa krajowego i traktując okres ukończony w innym państwie tak jak okres ukończony w tym państwie, czy dodać okres ukończony w innym państwie członkowskim do okresu krajowego, uprzednio obliczonego na podstawie przedmiotowej reguły?

Nerkowska

zwrócić się, w trybie art. 234 Traktatu, do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu z zapytaniem prawnym w przedmiocie , czy art. 18 WE gwarantujący obywatelom Unii Europejskiej prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, stanowi przeszkodę w obowiązywaniu uregulowania prawnego krajowego określonego w art. 5 ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin(Dz. U. 02.9.87 z późniejszymi zmianami) w zakresie, w jakim uzależnia wypłatę świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscach odosobnienia od spełnienia warunku pobytu osoby uprawnionej na obszarze Państwa Polskiego.

Co po wyroku?

- Wyrok ETS wiąże sąd krajowy (166/73, Rheinmühlen, par. 2-3)
- Wykładnia dokonana przez ETS wiąże inne sądy (C-8/08 T-Mobile Netherlands, par 50)

Rodzaje wyroków prejudycjalnych

- interpretujące przepisy prawa wspólnotowego bezpośrednio stosowane przez sąd krajowy
- wyjaśniające treść pojęć użytych w aktach prawa wspólnotowego
- rozstrzygające o dopuszczalności stosowania przepisów krajowych
- dostarczające sądowi krajowemu wskazówek dotyczących oceny zgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym
- nakazujące prowspólnotową interpretację
- dotyczące zasady efektywności